

Cartë nabëquë'ë San Pablo lu ra Gálatas

Bëquë'ë Pablo cartë rë' lu shmënë Dios naquërelde Galacia

¹ Na Pablo nahia poshtë, tubi nagulë Dios. Lëdëdi'i gulë mënë na sino bëshel'dë Jesucristo na. Tambiën Dios Shtáda'a, el quë nabëldishtë Jesucristo ladi ra tëgulë, bëshé'ldi' na. Gulë më na ziquë poshtë. ² Na con grë ra narialdí ldu'i shti'dzë Jesucristo, ra naquërelde'nú na ndë'ë, rquë'ë na'a cartë rë' parë grë ra grupë shtë shmënë Dios, grë të naquërelde regiuni shtë Galacia. ³⁻⁴ Rac shtua'a guëshe'ldë Dios grë bendición shtëhi' nu cuedchí ldu'u të por lë'ë më, Shtáda'a nu por Jesucristo, Shláma'a, el mizmé Jesús nabë'në entregar mizmé lë'i' lu galguti parë guëdchisú më duldë shtë hia'a nu parë guëla më lë'ë hia'a lu mal shtë guë'dchiliu. Ni na voluntá shtë Dios, Shtáda'a. ⁵ Llëru'bë na Dios parë siempër. Amén.

Tubsë nezë nanú parë gac salvar mieti

⁶ Nalë rdzëguë' ldua'a de quë lë'ë të quëgsa'në të shti'dzë Dios; nasesë rëazë guetë të lu shnezë më, el quë naguna'bë lë'ë të parë gac të shmënë më. Guna'bë më lë'ë të parë gunë të recibir favurë shtë Cristo, perë iurne' ziagla'guë të stubi nezë. Rialdí ldu'u të di'dzë naná cambi, lëdëdi'i diza'quë shtë më. ⁷ Pues nídi'i stubi diza'quë shtë salvaciuni. Es quë beldá mënë quëglua'a rall lë'ë të di'dzë gurënë nu rza ldu'u të ra di'dzë nabëluá'ahia. Rac shtu'u

rall gac cambi diza'quë shtë Cristo ⁸ perë si talë tubi mënë u mizmë na u tubi ianglë naze'dë de gube'e, si talë guëluá'all lu të stubi diza'quë de lo quë nabëlua'a na'a lu të, pues nacondenádëll. ⁹ Gulë bësëgná ldu'u të lo quë naguni'i na'a lu të antsë; quëgní'ihia stubi vësë más, si talë chu guëlua'a stubi clasë diza'quë nanádi'i diza'quë lo quë nabë'në të recibir, Dios gunë cashtigu lë'ëll. Tsall gabildi catë nídi'i fin.

¹⁰ Gulë guni'i lua, ¿pë quëhuna lo quë narac shtu'u mënë u lo quë narac shtu'u Dios? ¿Pë quëhuna lo quë narëuu' ldu'u mënë? Si talë rac shtua'a nihuna narac shtu'u nguui, adë nádi'ihia muzë shtë Cristo.

Dios guna'bë Pablo ziquë poshtë shtë më

¹¹ Lë'ë të naná rialdí ldu'i Dios, rac shtua'a gac bē'a të lē'ë diza'quë nabēna predicar lu të, adē guzubluhin por pudērē shtë nguui. ¹² Adē bēna recibirin de nguui; adē chu bēluá'adi'in na, perē mizmē Jesucristo bēluá'ai' shtí'dzi' na.

¹³ Lē'ë të hia bini të lla gac vidë shtëna antsë iurë guanalda religiuni shtë ra më israelitë. Hia nanë të lla bēzac zia ra mēnē; guzunalda con fuersē ra grupē shtë shmēnē Jesús parē guēdē'a fin obrē shtë Jesús. Guc shtua'a tsaluhin. ¹⁴ Lu religiuni shtë israelitë, guca más adelantadē quē grē sahia. Bēna cumplir con ra creenci ni más quē ra sahia de mizmē edá. Nalē gac shtú'uhia gunē mieti cumplir ra custumbrē shtë shtadē guēluhia ¹⁵ perē gulē Dios na antsē lē'ë na gala. Nalē gac shtu'u mē na nu bē'ni' tubi favurē; gulē mē na parē guēnahia lu shini mē ¹⁶ nu guna'bē mē na parē cuezēnú

shini më na, nu parë guna predicar diza'quë shtë Jesús lu ra mënë nanádi'i më israelitë. Lë'ë tiempë nabë'në më ra cusë ni, ni tubi adë chu lu guagna'bë dí'dzëdia'a; adë guagni'inúdia'a mënë shcuendë ra cusë ni. ¹⁷ Adë guádia'a Jerusalén niagnahia ra mënë naná poshtë antsë de na, sino guahia regiuni shtë Arabia. Despuësë bëabría Damasco.

¹⁸ Gudëdë tsunë izë despuësë de guca shmënë Jesús, iurní guagnahia lu Pedro nananú Jerusalén. Guquëreldeñuhia lë'i' che'ñi dzë. ¹⁹ Adë gunádia'a lu chu stubi poshtë, sulë gunahia Jacobo naná bëchi Dadë Jesús. ²⁰ Runa segurë delantë de Dios lo quë naquëquëa'a ndë'ë nahin verdá.

²¹ Despuësë de guahia Jerusalén, guahia regiuni shtë Siria nu Cilicia. ²² Ra grupë shtë shmënë Jesús naquëreldeñuhia regiuni shtë Judea, adë bënguë bë'adi'i rai' na ²³ sulamëntë bini rai' lo quë naguni'i mënë de na, de quë lë'ë ngui naguzunaldë ra shmënë Jesús; guc shtë'ull guëdë'ëll fin parë diza'quë, perë iurne' quëhúnëll predicar shti'dzë Jesús. ²⁴ Zni guni'i rall nu guni'i rall nalë llëru'bë na pudërë shtë Dios.

2

Ra poshtë bë'në rai' recibir Pablo

¹ Despuësë de gudëdë chidá izë, guahia stubi vueltë Jerusalén con Bernabé nu biahia Tito. ² Guahia ndë purquë Dios bëlua'a më de quë napë quë tsahia Jerusalén. Ndë bëdëá ra mënë naná encargadë con shchi'ni Jesús. Lu rai' biadi'dza diza'quë naquëhuna predicar lu mënë nanádi'i më israelitë. Bëna zni parë gac bë'ahia si talë na rai' de

acuerdë con shchi'nia u si talë biadi'dza de baldë. ³ Perë ni siquierë adë bë'nëdi'i rall obligar gac circuncidar Tito, u sea guëriuguë cuerpë shtëhi' nu náhi' më griego. Nunúhi' na iurní. ⁴ Dzë ni bëldá sa' na'a falsë bédchini ndë; guaté rall ladi na'a lla'chi parë quëglda'chi rall lla dzúdë'në na'a, si talë napë na'a libertá por Cristo u si talë zianaldë na'a tēchi ra custumbrë. Guc shtu'u rall guëabrí na'a stubi, niac na'a ziquë tubi naná bajo ordë shtë religiuni shtë rall. ⁵ Perë ni tubi mumëntë adë chu bédë'ëdi'i lugar parë niua'a rall lë'ë na'a parë nezë ni tē gac bë'a tē diza'quë nabë'në tē recibir nahin verdá; nunquë adë gac cambin.

⁶ Ra narnibë'a entrë lë'ë rai', adë guní'idi'i rai' di'dzë cubi ziquë mandadë tē guna cumplir. Parë na adë rúnëdi'i importë chu na rai' purquë Dios adë rúnëdi'i më juzguë según lo quë narlua'a mieti por fuërë. Quëhuna repetir, ra narnibë'a entrë lë'ë rai', bë'nëdi'i rai' obligar guna cumplir lëy nabëdë'ë Dios lu Moisés. ⁷ Al contrari iurë guc bë'a rai' de quë bë'në më incarguë lë'ë na con diza'quë parë guëni'inuhia lu ra mënë nanádi'i më israelitë, guc rall cunformë. Guc bë'a rall de quë bëshë'ldë më na igual ziquë bëshë'ldë më lë'ë Pedro tē guadi'dzë Pedro diza'quë lu ra më israelitë. ⁸ Pues mizmë Dios nabëshë'ldë lë'ë Pedro ladi ra më israelitë bëshë'ldë më na ladi ra nanádi'i më israelitë. El quë nabë'në compaňi Pedro parë gúni' zihani milagrë, también bë'në më ni compaňi na. ⁹ Jacobo nu Pedro nu Juan na rai' ziquë më principal entrë ra shmënë Jesús; guc bë'a rai' de quë Dios gulë më na nu bëshë'ldë më na lu dchi'ni shtë më. Guc rai' cunformë nu gurë rai' de acuerdë con

na nu Bernabé. Bëne'e rai' sí de quë Bernabé nu na tsagni'inú na'a lu ra mënë nanádi'i më israelitë nu lë'ë rai' guëa'në rai' con shchi'ni Dios entrë ra më israelitë. ¹⁰ Sulë tubi cusë bë'në rai' incarguë de quë guëdë'në na'a ayudë parë ra prubi. Zni guc shtu'u na'a guëdë'në na'a dizdë más antsë.

Pablo guni'i guëc Pedro iurë nanú rai' guë'dchi Antioquía

¹¹ Iurë Pedro gua ciudá Antioquía, gunia'a guëc Pedro delantë lúhi' lo quë naquëhúni' adë nazá'quëdi'in. ¹² Primërë gudaunúhi' con ra nanádi'i më israelitë perë iurë bédchini mënë nabëshe'ldë Jacobo, bëazë guetë Pedro; adë guagla'guë niaunúhi' con ra më griego. Bëdzëbë Pedro lu ra naze'dë purquë na rai' më israelitë naquëhunë cumplir custumbrë riuguë partë delicadë shtë me'dë. ¹³ Nu los de más më israelitë ndë, bëa'në rall de acuerdë nabë'në Pedro hashtë tambiên Bernabé guzublú tsaldí ldu'i shti'dzë rai'. Bësiguë rall lë'ë Bernabé con devociuni falsë shtë rall. ¹⁴ Iurë gunahia hiadë ziazúdi'i rai' de acuerdë con verdá shtë diza'quë, gunia'a lu Pedro delantë grë rall: “Lë'ël nal më israelitë nu guquërdël ziquë ra mënë nanádi'i më israelitë. Bësá'nël custumbrë shtë më israelitë. ¿Pëzielú rúnël obligar ra nanádi'i më israelitë guëbani rall ziquë më israelitë?”

Nasalvára'a sulë por fe

¹⁵ Lë'ë na'a na na'a më israelitë; shtadë na'a na rai' më israelitë. Nádi'i na'a ziquë los de más pecadurë nanádi'i më israelitë ¹⁶perë rac bë'a na'a de quë ni tubi nguiu gáquëdi'i më za'quë delantë lu

Dios por quëhunë nguïu cumplir lëy shtë Moisés. Nanë na'a gac salvar nguïu sulë si talë tsaldí ldu'u nguïu shti'dzë Jesucristo. Por ni zac lë'ë hia'a rialdí ldu'u hia'a shti'dzë Cristo Jesús. Sulë por ni tubldí na shcuénda'a lu Dios. Adë rialdídi'i ldu'u hia'a por gunë mieti cumplir lëy, gac salvar mënë purquë ni tubi chu gunë gan gac tubldí shcuëndi' lu Dios por rúnëll cumplir lo quë narni'i lëy. ¹⁷ Hia gunia'a na hia'a më za'quë delantë lu Dios sulë purquë rialdí ldu'u hia'a nu gunia'a rqui'ni gac bë'a hia'a nápa'a duldë igual ziquë los de más peadurë. ¿Gu runë cuntienë di'dzë rë' de quë Cristo rsini lë'ë hia'a lu duldë parë gac bë'a hia'a nadápa'a duldë? Aquëdi'i. ¹⁸ Si talë tsanalda nezë nabësa'na antsë parë guëabría guna cumplir ra costumbrë, iurní de verdá napa faltë ¹⁹ purquë na, hia gutia parë lëy guahietë; adë quëhúnëdia'a confiar lë'ë lëy parë guëbania tubi vidë narëuu' ldu'u Dios. ²⁰ Hia vidë gushë gualú con Cristo lu cruz. Lë'ë duldë adë rnibë'adi'in na iurne', sino Cristo bëne'e vidë cubi nu rnibë'a më na. Vidë cubi nanapa iurne' la'ni guë'dchiliu, napa por pudërë shtë shini Dios purquë rialdí ldua'a shti'dzë më, el quë narac shtu'u na nu gúti' shlugara lu cruz. ²¹ Adë quëquë guiá'adia'a favurë nabë'në më parë gac salvara. Si talë na posiblë gac salvar mieti por gunë rall cumplir lëy, iurní shldi guti Cristo. Sulë por galguti shtë më quëhunë Dios recibir lë'ë hia'a ziquë mënë naná tubldí shcuëndë lu më, u sea mënë nanápëdi'i faltë delantë lu më.

3

Nasalvára'a por fe, lëdëdi'i por lëy

¹ Lë'ë të naquërelde Galacia, lë'ë të nadë rúnëdi'i llgabë, ¿chull bësiguë lë'ë të, të parë bëazë guetë të shnezë Dios? Lu të biadi'dzë na'a diza'quë de quë Cristo guc crucificári'. Clarë riasë të guti më lu cruz. ² Iurne' gulë guni'i lua ¿gu bë'në të recibir Espíritu Santo shtë Dios purquë bë'në të cumplir lëy shtë Moisés u purquë rialdí ldu'u të diza'quë shtë Jesús? ³ ¿Gu na verdá na të mënë nadë rac bë'adi'i? Guzublú vidë cubi shtë të por Espíritu Santo; tubsë cusë bë'në të; gualdí ldu'u të shti'dzë më perë iurne' rni'i të rqui'ni gunë mieti cumplir lëy shtë Moisés parë gac salvar të. ¿Pë adë rac bë'adi'i të iurne' ⁴ u shldi bë'në të sufrir zihani cusë durë? Pues guquin embanë si talë tsagla'guë të tëchi custumbrë guahietë. ⁵ Iurë bédë'ë Dios Espíritu Santo nu quëhúni' milagrë entrë lë'ë të ¿gu runë mëhin purquë rianaldë të tëchi lëy u sulë purquë rialdí ldu'u të shti'dzë më?

⁶ Guná, Abraham guquërdi' antsë de Moisés. Gualdí ldu'u Abraham shti'dzë Dios nu guná më fe shtë Abraham nu bë'në më tratë Abraham ziquë nguui za'quë delantë lu më. ⁷ Por ni rac bë'a hia'a sulë el quë narialdí ldu'i shti'dzë Dios na rall ziquë shini Abraham delantë lu më. ⁸ Zni Sagradas Escrituras guni'i dizdë más antsë de quë ra mënë nanádi'i më israelitë, gunë më recibir lë'ë rall si talë rialdí ldu'u rall shti'dzë më. Por ni guni'i më lu Abraham diza'quë rë': “Gunë ldahia grëtë' mënë shtë guë'dchiliu por lë'ël”. ⁹ Zni grëtë' el quë narialdí ldu'i shti'dzë Dios, quëhunë ldai' më lë'ë rai' purquë napë rall mizme fe quë Abraham.

¹⁰ Grë ra narni'i napë quë gunë cumplir grë puntë shtë lëy parë gac salvar mënë, nacondenadë

rall purquë naescritë zndë'ë: “Grëtë' nadë gúnëdi'i cumplir grë puntë lo quë naná escritë la'ni librë shtë lëy, nudé rall”. ¹¹ Clarë nahin de quë ni tubi adë chu naperdunë lu Dios por bé'nëll cumplir mandamientë shtë lëy purquë Espíritu Santo rni'i la'ni Sagradas Escrituras: “Sulë el quë narialdí ldu'i shti'dzë Dios gunë më recibir cumë mënë naná tubldí shcuëndi' lu Dios. Nápëll vidë sin fin.” ¹² El quë narunë confiar de quë por gúnëll cumplir lëy por ni tubldí na shcuëndëll lu Dios, pues nguiu ni adë rialdídi'i ldu'i shti'dzë Dios purquë naescritë: “El quë narunë cumplir grë puntë shtë lëy, gápëll vidë sin fin ziquë tubi premi”.

¹³ Cristo bëlá lë'ë hia'a lu sentënci nabësëdchini lëy. Lë'ë lëy bë'në condenar lë'ë hia'a lu galguti, parë Cristo gudilli parë gac salvára'a. Lë'ë më gúqui' ziquë tubi cusë nanudé por duldë shtë hia'a. Sagradas Escrituras rni'i: “Nacondenadë por Dios grë el quë naquë lu tubi hiaguë”. ¹⁴ Guti Cristo Jesús parë gac cumplir promësë naguni'i Dios lu Abraham. Por Jesús bë'në ldai' Dios ra mënë nanádi'i israelitë nu bëdchini Espíritu Santo parë cuezënúhi' lë'ë hia'a sulë purquë rialdí ldu'u hia'a shti'dzë më.

Promësë shtë Dios nu lëy

¹⁵ Lë'ë të naná rialdí ldu'i diza'quë, quëgnia'a lu të tubi comparaciuni naze'dë la'ni vidë shtë mi-eti. Iurë tubi nguiu runtsá'ull tëstë, si talë bë'nëll firmarin, ni tubi adë chu guëtí'idi'in, nilë gúnëll cambiarin. ¹⁶ Dios bë'në tubi promësë lu Abraham nu zac parë tubi llëbni Abraham. Sagradas Escrituras rni'idi'i “parë zihani llëbni Abraham” si fuërë

zihani mënë, sino rni'i Sagradas Escrituras: “tubsë llëbnil”; quiere decir tubsë nguiu. Nguiu ni na Cristo. ¹⁷ Lo quë narnia'a lu tè es quë Dios bëtë'ë tubi promësë lu Abraham nu bënë më firmarin con mizmë di'dzë shtë më. Bëtë'ë më lëy lu Moisés tapë gahiu'a galdë bëtë'ë chi izë despuësë de Abraham, perë lëy ni adë bëtë'i'di'i promësë nabëtë'ë Dios lu Abraham. ¹⁸ Si talë bendición shtë Dios na por gunë mieti cumplir lëy, iurní adë nád'i'n por tubi promësë sino tubi premi; perë bënë Dios prometer lu Abraham sulë ziquë tubi favurë shtë më.

¹⁹ Iurnétia'a, ¿pëzielú bëtë'ë Dios ra mandamientë parë ra mënë? Bëtë'ë Dios mandamientë parë gac bëtë'a hia'a de quë na hia'a pecadurë. Lëtë'ë lëy napë pudërë hashtë bëtë'ë lëtë'ë llëbní Abraham. Zni bënë Dios prometer lu llëbní Abraham. Ra ianglë shtë Dios be'dë guës'a'në lëtë'ë lëy nu bënë rai' incarguë lëy lu Moisés, el quë nazú guéláu entrë Dios nu mënë. ²⁰ Perë iurë bënë më prometer lu Abraham, adë ni chu zuga'adi'i guéláu. Sulë Dios con Abraham; tubldí bëtë'ë lëtë'ë lëtë'ë mieti lu Abraham.

Bëtë'ë Dios ra mandamientë

²¹ Iurní rna'bë di'dza ¿quëhunë lëy shtë Moisés cuntrë promësë shtë Dios? Aquëdi'i. Si talë lëtë'ë lëy napë pudërë parë guëd'ë'in vidë eternë parë lëtë'ë mieti, iurní gac tubldí shcuendë mieti por guëzu'bë diaguë rall puntë shtë lëy. ²² Perë Sagradas Escrituras rni'i de quë grëtë' mënë napë rall duldë; na rall culpablë delantë lu Dios. Zni guc voluntá shtë më parë grë mieti tsasë rall vidë eternë ze'dë de Dios parë grë naná rialdí ldu'i

shti'dzë Jesucristo, lëdëdi'i nasalvar mieti por ra mandamientë.

²³ Antsë de guëdchini diza'quë shtë Jesús, lë'ë hia'a na hia'a ziquë prësi bajo ordë shtë lëy. Lë'ë lëy gunibë'a lë'ë hia'a hashtë iurë lë'ë Cristo bëdchini. ²⁴ Ziquë tubi criadë na encargadë parë quëhápëll tubi llguë'në, zni guc lëy parë lë'ë hia'a. Guc bë'a hia'a pë na mal nu pë na bien por lëy, perë hia bëdchini Cristo. Por Cristo tubldí na shcuénda'a lu Dios sulamëntë purquë rialdí ldu'u hia'a shti'dzë më. ²⁵ Hia iurne' cumë bëdchini diza'quë shtë Jesús, adë nádi'ia'a ziquë lë'ë llguë'në shtë comparaciuni; adë nádi'ia'a bajo ordë shtë mandamientë.

²⁶ Grë hia'a na hia'a shini Dios por Cristo Jesús si talë rialdí ldu'u hia'a de verdá. ²⁷ Grë të nabëriubë nisë ziquë shmënë Jesús, napë të vidë shtë më; unidë na të con lë'ë më. ²⁸ Grë ra mënë naná unidë con Jesús, na ziquë tubsë cuerpë. Hia nádi'i importë si talë nal më israelitë u më griego; u si talë nal bajo ordë shtë sa'l u si talë nápël libertá; u si talë nal nguiu u nal na'a. ²⁹ Si talë nal shmënë Cristo pues iurní nal llëbni Abraham nu grë lo quë nabë'në më prometer lu Abraham, lë'ë të zac napë të.

4

¹ Lo quë naquëgnia'a lu të nahin cumë ziquë tubi llguë'në naganë recibir tubi herenci. Guti ra shtadë llguë'në nu todavía nall llguë'në. Nall ziquë tubi muzë narunë dchi'ni; rribë'adi'ill lë'ë herenci nabë'nëll recibir, perë en verdá lë'ë llguë'në nashtënë herenci ni. ² Nanú mënë nacanihapë ra cusë shtë llguë'në; nanú ra naná encar-

gadë con herenci ni hashtë guëga'a iurë naguni'i shtadë llguë'në, iurní lë'ëll guëná'zill herenci. ³Zni na con lë'ë hia'a; antsë na hia'a ziquë llguë'në shtë comparaciuni. Bëzu'bë diága'a enseñansë nu custumbrë shtë ra mënë guë'dchiliu ⁴ perë iurë bëga'a tiempë nabë'në Dios disponer, bëshe'ldë më shini më lu guë'dchiliu. Bëdchíni' por tubi na'a nu bë'në tucarë gúni' cumplir puntë shtë lëy purquë náhi' më israelitë. ⁵ Bëdchíni' parë gúni' librar lë'ë hia'a lu lëy nabë'në condenar lë'ë hia'a. Zni bëne'e më dereché të guëdë'na'a recibir libertá ziquë shini më.

⁶ Na të shini më; por ni bëshe'ldë më Espíritu Santo parë cuezënúhi' lë'ë të. Por lë'ë Espíritu Santo rni'i hia'a lu Dios: “Shtadë na'a”. ⁷ Por ni na të shini Dios, lédëdi'i bajo ordë shtë custumbrë. Por naná të shini Dios, guëne'e më tubi herenci purquë unidë na të con Cristo.

Runë llgabë Pablo por ra shmënë Jesús

⁸ Antsë lë'ë të adë gunëdi'i të Dios; dzë ni na të bajo ordë shtë ra dios naguctsa'u. Bëzu'bë diaguë të voluntá shtë ra dios nananú lu guë'dchiliu perë de verdá nádi'i rai' Dios. ⁹ Perë iurne' nanë të Dios verdaderë; más bien quëgnia'a lu të, Dios runguë bë'a më lë'ë të ziquë shini më. ¿Pëzielú bëabrí të stubi lu nezë gushë, lu rëglë nu custumbrë nanápëdi'i pudërë? ¿Gu rac shtu'u të gunë të obedecer ra cusë ni ziquë tubi nanali'bi con ra custumbrë? ¹⁰ ¿Pëzielú todavía rialdí ldu'u të nanecesari gunë të cumplir ra dzë delicadë, u dzë shtë villili, u ra dzë shtë laní, u gunë të cumplir

custumbrë shtë izë según rni'i lëy? ¹¹ Na rdzëba de quë bëna dchi'ni entrë lë'ë të de baldë.

¹² Lë'ë të naná rialdí ldu'u shti'dzë Jesús, na quëhuna ruëguë lu të de quë gac të librë ziquë na. Antsë guanalda tëchi ra custumbrë, perë bëaca shmënë Cristo ziquë na të iurne'. Lë'ë të siembrë bë'në të tratë na bien lédëdi'i manërë mal. ¹³ Nanë të primërë vësë biadi'dza diza'quë lu të, guquërdënúa lë'ë të purquë gac llú'uhia. ¹⁴ Galguidzë ni gac tubi cusë dushë parë lë'ë të perë adë bë'nëdi'i të desprëci na; adë bëquë guiá'adi'i të na sino al contrari, bë'në të recibir na ziquë tubi ianglë shtë Dios u ziquë mizme Cristo Jesús. ¹⁵ ¿Pë bëa'ldë ldu'u të de quë tiempë naguquërdënúa lë'ë të, nalë bëquitë ldu'u të? ¿Pë gac iurne'? Pues nahia testigu de quë si fuërë posiblë, na të dispuestë niane'e të prupi slu të shlugar slua. ¹⁶ Perë ne' ¿gu rni'i të de quë quëhuna cuntrë lë'ë të iurë ruadi'dza lu të verdá? ¹⁷ Ra mënë narianaldë tëchi lëy, rac shtu'u rall gac të shmënë rall, perë lédëdi'i parë bien shtë të sino rac shtu'u rall tsanaldë të tëchi enseñansë shtë rall parë despuësë gunë nadchini rall na të shmënë rall. ¹⁸ Parë na naza'quë rac shtu'u mënë ni lë'ë të perë sulë si talë na parë bien shtë të. Zni rac shtua'a guëdubi tiempë, lédëdi'i sulamëntë iurë naquërdënúa lë'ë të. ¹⁹ Lë'ë të narac shtua'a, ziquë tubi na'a quëzac zi lu dulurë iurë guëdchini me'dë lu guë'dchiliu, quëhuna sufrir stubi vësë más hashtë conductë shtë të na de acuerdë con voluntá shtë Cristo. ²⁰ Rac shtua'a niabezënúa lë'ë të iurne' parë guadi'dza lu të stubi mudë. Pues adë rac bë'adia'a pë guna con lë'ë të iurne'.

Comparaciuni shtë Agar nu Sara

²¹ Lë'è të narac shtu'u guëabrí të parë tsanaldë të tëchi lëy, gulë guni'i lua çgu adë riasëdi'i të lo quë narni'i lëy? ²² Naescritë la'ni Sagradas Escrituras de quë gupë Abraham chupë llguë'në; túbill nall shini tubi na'a narunë sirvë la'ni hiu'u shtë Abraham; stubi llguë'në gulë por tse'lë Abraham. ²³ Lë'è shini criadë gulë ziquë grë llguë'në, perë llguë'në nagupë tse'lë Abraham, gúli' cumë milagrë. Bë'në më prometer guëdë'ë më tubi shini rai' aunquë tse'lë Abraham na më gushë. ²⁴ Ni na ziquë tubi comparaciuni. Guërupë ra na'a ni quëhunë rai' representar chupë conveñi entrë Dios nu mënë. Tubi conveñi ze'dë dizdë dani shtë Sinaí catë bédë'ë më lëy parë Moisés. Agar runë representar lëy ni. Grëtë' ra narianaldë tëchi lëy, na rall shini Agar nu na rall bajo ordë shtë lëy. ²⁵ Agar na ziquë dani Sinaí nananú Arabia. Rúni' representar ra naquërelde ciudá Jerusalén iurne'. Na rall bajo ordë shtë lëy. ²⁶ Perë nanú stubi Jerusalén naze'dë de gube'e. Librë na mënë ni. Na rall librë de custumbrë nu règlë shtë nguiu. Jerusalén ni na ziquë shni'a hia'a ²⁷ purquë Sagradas Escrituras rni'i:

Bëquitë ldú'ul, lë'ël nagúpëdi'i shínil.

Bëquitë ldú'ul nu guni'i fuertë labansë parë Dios.

Lë'ël nadë nápëdi'i shínil, bëquitë ldú'ul purquë lë'ë na'a nanápëdi'i tsé'li'

gápëll más shíni' quë lë'ë na'a nanapë tsé'li'.

²⁸ Perë lë'ë hia'a naná rialdí ldu'i Jesús, na hia'a ziquë Isaac. Na hia'a shini Dios por tubi promësë naguni'i më. ²⁹ Iurne' ziquë tiempë shtë Abraham, lë'ë shini nagulë ziquë grë mënë, guzunáldëll

naná shini nagulë por pudërë shtë Espíritu Santo. Igual quëhunë mënë iurne'; ra mënë narianaldë tëchi lëy, quëzac zi rall shmënë Dios. ³⁰ Perë çpë rni'i Sagradas Escrituras shcuendë ra cusë ni? Rni'in: "Gulú lë'ë na'a narunë dchi'ni lídchil con shíni' purquë adë gúnëdi'i tucarë ca'a shini na'a ni herenci juntë con shini shtë legítimë tse'lë Abraham". ³¹ Zni nahin; lë'ë të naná rialdí ldu'i Jesús, adë na hia'a ziquë shini Agar el quë naguc criadë shtë Sara. Adë rianáldëdi'ia'a tëchi custumbrë shtë lëy, perë rialdí ldu'u hia'a promësë shtë Dios. Na hia'a shini Sara nanapë libertá.

5

Gulë tsanaldë neze shtë Dios

¹ Bëlá Cristo lë'ë hia'a parë gápa'a libertá. Adë nádi'i hia'a bajo ordë shtë lëy iurne'. Por ni gulë gac firmë lu libertá nabëne'e më nu adë guëdë'ëdi'i të sí guëribë'a lëy shtë mënë lë'ë të stubi.

² Gulë bëquë diaguë naquëgnia'a lu të. Na Pablo, quëgnia'a si talë rialdí ldu'u të nanecesari riuguë cuerpë shtë të parë gac salvar të, iurní quëquë guiá'al shti'dzë Cristo; iurní lo quë nabë'në Cristo adë lasáquëdi'i parë lë'ël. ³ Rac shtua'a guënia'a lu të stubi, de quë grë mieti narialdí ldu'i custumbrë shtë galriuguë cuerpë shtë nguuiu, lë'ë rall napë quë gunë rall cumplir grë puntë shtë lëy nabëquë'ë Moisés. ⁴ Lë'ë të naná rialdí ldu'i de quë gunë më recibir lë'ë të por quëhunë të cumplir lëy, adë nádi'i të unidë con Cristo. Lë'ë të bësëa'në të shnezë Dios. Nídi'i mudë gunë më favurë të gac salvar të. ⁵ Lë'ë hia'a dzuléza'a dzë nagunë më cambiar lë'ë hia'a të gáca'a mënë za'quë delantë lu Dios. Rialdí ldu'u

hia'a lè'è më nu gaquin por Espíritu Santo shtë më. ⁶ Si talë unidë na hia'a con Cristo, adë lasáquëdi'i si talë bé'nël cumplir custumbrë shtë galriuguë cuerpë u adë bé'nëdi'il cumplirin. Lo quë nalasac lu Dios na si talë rialdí ldu'u hia'a shti'dzë më de verdá nu si talë por fe rac shtu'u hia'a sa' hia'a.

⁷ Bien guzublú guna'zi të shnezë më perë çchu guluguë lè'è të parë adë rzu'bë diáguëdi'i të shti'dzë Dios? ⁸ Ldai' nabëlua'a nguiu ni con tantë ánimo, adë zé'dëdi'in de Dios, el quë nagulé lè'è të. ⁹ Ldai' shtë rall na ziquë levadurë nu nanú tubi dichë narni'i: “Du'pë levadurë rshepin guëdubi nacubë”. ¹⁰ Napa confiansë de quë lè'è Dadë Jesús adë guësá'nëdi'i më tsaldí ldu'u të stubi di'dzë, sulë lo quë nabëluá'ahia lè'è të, ni sí, tsaldí ldu'u të. El quë narsini ldu'u të stubi nezë, gunë Dios cashtigu lè'ëll; adë nídi'i importë si talë nall më ru'bë u si adë nádi'll më ru'bë entrë lè'è të.

¹¹ Ra mësë falsë cagni'i rall de quë quëhuna predicar custumbrë shtë galriuguë cuerpë të gac salvar mieti, perë si talë na todavía quëgnia'a lu të de quë nanecesari chuguë cuerpë shtë të parë gac salvar, çpëzielú rzunaldë ra më israelitë na? Si talë nahin ziquë rni'i rall, adë nialdëdi'i rall por diza'quë narni'i sulë por galguti shtë Jesús lu cruz gac salvára'a. ¹² Rac shtua'a de quë ra narsiguë lè'è të con enseñansë ni chuguë cuerpë rall hashtë más todavía ziquë runë mënë nadë guënëdi'i Dios.

¹³ Lè'è të naná rialdí ldu'i shti'dzë Jesús, gulë më lè'è të parë napë të libertá, perë lëdëdi'i parë gunë të duldë. Más bien gulë bë'në sirvë lu sa' të con amor. ¹⁴ Gunë të cumplir guëdubi lëy shtë Dios si talë guëzu'bë diaguë të tubsë mandamientë

narni'i: "Gulë gac shtu'u sa'l ziquë rac shtú'ul mizmë lë'ël". ¹⁵ Perë si talë lë'ë të rdildi të ziquë ra ma, rahuë' ma sa' ma; gulë gapë cuidadë no sea guëshi'ni të shchi'ni Dios ndë.

Lo quë narac shtu'u ldu'u nguiu nu lo quë narac shtu'u Espíritu Santo

¹⁶ Lo quë narnia'a lu të na zndë'ë: gulë gubani según narni'i Espíritu Santo. Si talë rianaldë të tëchi Espíritu Santo, adë gúnël cumplir deseo mal nananú la'ni ldu'ul ¹⁷ purquë grë ra deseo mal, nahin cuntrë Espíritu shtë Dios nu lë'ë Espíritu na contrari shtë deseo mal; deseo mal nahin contrari shtë Espíritu. Por ni adë gáquëdi'i gunë të ra cusë narac shtu'u të ¹⁸ perë si talë guësa'në të quëgsë Espíritu Santo lë'ë të, iurní lë'ë lëy nápëdi'in pudërë parë gunin condenar lë'ë të.

¹⁹ Clarë rlua'a ra deseo mal nananú la'ni ldu'u mieti. Rquënú rall tse'lë mënë. Nabani rall ziquë mbecu. Napë rall vici. ²⁰ Runë rall adorar stubi cusë, lédëdi'i sulë Dios. Rialdí ldu'u rall galbëlliú. Napë rall llanë la'ni ldu'u rall. Rdildinú rall sa' rall. Napë rall mbidi. Na rall më dishi'bi; rëuu' ldu'u rall iurë nanú divisioni. ²¹ Celosë na rall; rdchisú rall pë shtë mënë. Rguini rall mënë. Rzuu'dchi rall. Nalë rau sha'të rall. Runë rall stubi ra cusë nanadë rlluí'idi'i, runë rall ziquë mamflor; perë grë mënë ni, quëgnia'a lu të iurne' igual ziquë hia gunia'a lu të antsë, el quë narunë ra cusë rë' adë nídi'i mudë tsutëll lugar catë rnibë'a Dios.

²² Perë lo quë narunë Espíritu la'ni ldu'u el quë narialdí ldu'i shti'dzë më na zndë'ë: rac shtú'ull sa'll. Rquitë ldu'ull. Rbedchí ldu'ull. Nápëll pacënci con sa'll. Ráquëll më za'quë. Rúnëll

cumplir shtí'dzell. ²³ Nadú'ull. Quëhápëll el mizmë lë'ëll të gúnëdi'll duldë. Ra cusë mal adë rúnëdi'i gan lull sino quë quëréldëll bien. Nídi'i lëy narunë prohibë ra cusë rë'. ²⁴ Grë ra shmënë Jesús, hia bédë'ë fin ra cusë mal rë', mal llgabë con deseo mal nananú la'ni ldu'u mieti. ²⁵ Cumë ziquë quërélda'a por pudërë shtë Espíritu Santo, cha guëdë'ë hia'a sí, de quë Espíritu Santo guësë më lë'ë hia'a.

²⁶ Adë chu gac nadchínidi'i; adë chu napë mbidi lu sa'll; adë chu gac më dishi'bi.

6

Gulë bë'në compaño sa' të

¹ Lë'ë të shmënë Jesús, si talë guëdzëlë të tubi sa'l ldáguëll la'ni duldë, lë'ë të narsë Espíritu Santo napë quë guëni'inú të mënë ni të parë adë tsaglá'guëdi'i gúnëll duldë. Perë gulë bë'në ni ziquë më nadu'u. Cadë tubi të gapë të cuidadë no sea quë lë'ël guëtë'dë Satanás prëbë lë'ël të ldáguël lu duldë. ² Gulë bë'në compaño sa'l lu grë cusë durë, cadë tubi de lë'ë të; znì gunë të cumplir lëy shtë Cristo.

³ Si talë tubi de lë'ë të rialdí ldú'ul de quë lasáquël, iurní lu Dios lasáquëdi'il; mizmë lë'ël quëgsiguël lë'ël. ⁴ Cadë tubi nguiu napë quë gunë juzguë mizmë lë'ëll, dchi'ni naquëhunë nguiu; iurní guëquitë ldú'ull por lo quë naquëhúnëll. Iurní nídi'i nicidá gúnëll comparar dchi'ni shtë'nëll con dchi'ni shtë sáhi'. ⁵ Cadë tubi hia'a nápa'a narunë tucarë guëdë'na'a.

⁶ El quë narsë'dë shti'dzë Dios, napë quë gúnëll ayudë lë'ë ra mësë narlua'a lë'ëll.

⁷ Adë rdě'edi'i tē sí guësiguë mizmë lë'ë tē, ni tubi adë chu gúnëdi'i gan lu Dios parë guësiguëll lë'ë mē. Grëtë' el quë narcabní nguïu, ni napë quë guëca'a nguïu. Lo quë narunë nguïu napin cusechë despuësë. ⁸ Si talë tubi mieti zianaldë tēchi ra deseó mal nananú la'ni ldu'ull, de mizmë vidë mal gápëll galguti. Perë si talë zianaldë nguïu tēchi ra cusë za'quë shtë Espíritu Santo, gápëll tubi cusechë por mizmë Espíritu. Guëbánill parë siempre. ⁹ Zní, adë chu cuézëdi'i gunë cusë za'quë; adë chu guëdzáguëdi'i. Cha guëdë'na'a bien parë sa' hia'a purquë si talë tsaglá'ga'a shnezë mē, tubi dzë guëne'e mē tubi ganza'quë. ¹⁰ Por ni cadë vësë rdchini lugar parë guëdë'na'a bien parë sa' hia'a, pues guëdë'na'a cumplir. Guëdë'na'a bien, especialmente parë ra naná rialdí ldu'i enseñansë nanapë los de más shmënë Dios.

Rialú cartë rë' con tubi saludë

¹¹ Gulë guná, naru'bë na lëtrë naquëquëa'a lu tē con prupi guiahia. ¹² Grëtë' naquëhunë obligar lë'ë tē parë tsuté tē la'ni custumbrë shtë mē israelitë, rac shtu'u rall riuguë cuerpë shtë tē, perë nadë más runë rallin parë guëa'në rall bien lu mënë nu parë adë guëzac zíd'i'i mënë lë'ë rall cumë shmënë Jesucristo, el quë naguti lu cruz. ¹³ Ra mënë narianaldë tēchi custumbrë rë', adë quëhúnëdi'i rall cumplir grë puntë shtë lëy perë rac shtu'u rall tsanaldë tē tēchi ra cusë ni, nadë más purquë rac shtu'u rall gac rall mē ru'bë. Rni'i nadchini rall purquë rianaldë tē tēchi rall. ¹⁴ Perë na rialdí ldua'a tubsë cusë parë gac salvara; runë nadchinia por tubsë cusë naná galguti shtë Dadë

Jesucristo. Cuë më lu cruz por na. Por mizmë cruz shtë më ra cusë mal shtë guë'dchiliu, guti rahin parë na nu nahia ziquë naguti parë ra cusë ni.

¹⁵ Lu Dios adë rúnëdi'i importë riuguë shcuérpa'a u adë riúguëdi'in. Tubsë cusë lasac lu më si talë na hia'a mënë nacubi por pudërë shtë Espíritu Santo. ¹⁶ Parë grë ra narianaldë tëchi enseñansë rë', guëga'a ldu'u më lë'ë rall nu cuedchí ldu'u rall. Ni na rall shmënë Dios, mënë israelitë de verdá.

¹⁷ Dizdë iurne' parë delantë adë chu guëní'idi'i de quë nápëdia'a derechë parë guëluá'ahia ra cusë ni, purquë grë ra ndi'bë nanua'a shcuérpa rlua'ain de quë Jesucristo na Shlama.

¹⁸ Lë'ë të narialdí ldu'i Dadë Jesucristo, rac shtua'a favurë shtë më cuezënú lë'ë të. Amén.

Diza'quë shtë Dios con dizë New Testament in Zapotec, Ocotlán (MX:zac:Zapotec, Ocotlán)

copyright © 1983 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Zapotec, Ocotlán

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Zapoteco, Ocotlán [zac], Mexico

Copyright Information

© 1983, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Zapotec, Ocotlán

© 1983, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

b5034bc2-699c-5c8d-b682-32909c3d919b